

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023**Psychology (Compulsory) Paper-I****SM1: Scientific Method (New Pattern 2022)****Day and Date: Friday, 01/12/2023****Total Marks: 60****Time: 2.30 PM To 4.30 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 How many Major types of pro causa non causa?
 1. Eight 2. Three 3. Six 4. Seven
- 2 Which of the following is a postulate principle of science?
 1. Logic 2. Guess 3. Causality 4. Prejudice
- 3 Which of the following is a pro causa non causa?
 1. Post hoc ergo Propter hoc 2. Unrealistic Research 3. Prejudice 4. Uncertainty of causes
- 4 Which of the following is a branch of logic?
 1. Attitude Formation 2. Collection of data 3. Observation 4. Induction
- 5 Which of the following is a type of intermixture of effects?
 1. Explanation 2. Statistical analysis 3. Homogeneous intermixture of effects 4. None of this
- 6 ----- means to consolidate.
 1. Correlation 2. Survey 3. Synthesis 4. Experiment
- 7 The primary predictor of the event is called -----
 1. Hypothesis 2. Verification 3. Generalization 4. Explanation
- 8 Scientific observation is a ----- process.
 1. Prejudice 2. Mental 3. Guess 4. All Correct
- 9 ----- is the appearance of non-existent things.
 1. Scientific methods 2. Mal-Observation 3. Survey 4. Explanation
- 10 The person doing the research is called the -----
 1. Subject 2. Reliability 3. Experimenter 4. Objectivity
- 11 Which of the following is a type of questionnaire?
 1. Unstructured Questionnaire 2. Verification Questionnaire 3. Experimental Questionnaire 4. All Correct
- 12 Who wrote Scientific Social Surveys and Research book?
 1. Wolf 2. Pauline Young 3. Morris Cohen 4. Karl Pearson
- 13 Which of the following is type of interview?
 1. Observation Interview 2. Reliability Interview 3. Structured Interview 4. Attitude Interview

14 Which of the following is type of questionnaire?

- 1.Unscientific Questionnaire 2.Structured Questionnaire 3.Simple Questionnaire 4. None of this

15 Which of the following is included in the structure of the questionnaire?

1. Size of Questionnaire 2. Prejudice Formation 3. Ambiguity 4. All Correct

Q.2.Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Homogeneous intermixture of effects
- 2 Explain the Nature of Postulate
- 3 Verification Proofs a Stage of Scientific Investigation
- 4 Merit and Demerits of Questionnaire

Q.3.Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the concept of Heterogeneous Intermixture of Effects.
- 2 Explain the explanation as a stage of scientific investigation.
- 3 Explain the types of questionnaire.
- 4 Describe the limitations of interview.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the principle of uniformity of nature.
- 2 Define Survey method. Explain the survey method with merits and demerits.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 असतकारण दोषाचे मुख्य किती प्रकार पडतात?
1.आठ 2.तीन 3. सहा 4.सात
- 2 खालीलपैकी कोणते विज्ञानाचे एक गृहीत तत्व आहे?
1. तर्क 2.अंदाज 3.कारण-कार्य 4. पूर्वग्रह
- 3 खालीलपैकी कोणता प्रकार असतकारण दोषाचा आहे.
1.काकतालीय न्याय 2. अवास्तविक संशोधन 3. पूर्वग्रह 4. कारणांची अनिश्चितता
- 4 पुढीलपैकी कोणती तर्कशास्त्राची शाखा आहे.
1. अभिवृत्ती निर्माती 2. साधनसामग्रीची जमवाजमव 3. निरीक्षण 4. विगमन
- 5 खालीलपैकी कोणता प्रकार कार्यसंमिश्रणाचा आहे?
1. स्पष्टीकरण 2.संख्याशास्त्रीय विश्लेषण 3. सजातीय कार्य संमिश्रण 4. यापैकी नाही
- 6 ----- म्हणजे एकत्रीकरण करणे होय.
1.सहसंबंध 2. सर्वेक्षण 3. संकलन 4. प्रयोग
- 7 घटनेबाबत केलेल्या प्राथमिक अंदाजास-----म्हणतात.
1.सिद्धान्तकल्पना 2. पडताळा 3. सामान्यीकरण 4. स्पष्टीकरण

- 8 शास्त्रीय निरीक्षण ही एक ----- प्रक्रिया आहे.
1.पूर्वग्रह 2.मानसिक 3. अंदाज 4. सर्व बरोबर
- 9 -----म्हणजे अस्तित्वात नसणाऱ्या बाबींचा भास होणे होय.
1.शास्त्रीय पद्धती 2. दुर्निरीक्षण 3. सर्वेक्षण 4. स्पष्टीकरण
- 10 संशोधन करणाऱ्या व्यक्तीस -----असे म्हणतात.
1.प्रयुक्त 2. विश्वसनीयता 3. प्रयोगकर्ता 4. वस्तुनिष्ठता
- 11 खालीलपैकी कोणता प्रकार प्रश्नावलीचा आहे ?
1.अरचित प्रश्नावली 2. पडताळा प्रश्नावली 3. प्रायोगिक प्रश्नावली 4. सर्व बरोबर
- 12 Scientific Social Surveys and Research हा ग्रंथ कोणी लिहिला.
1.वुल्फ 2. पॉलीन यंग 3. मॉरिस कोहन 4. कार्ल पिअरसन
- 13 खालीलपैकी कोणता प्रकार मुलाखातीचा आहे ?
1.निरीक्षण मुलाखत 2. विश्वसनीयता मुलाखत 3. नियंत्रित किंवा संरचित मुलाखत 4.अभिवृत्ती मुलाखत
- 14 खालीलपैकी कोणता प्रकार प्रश्नावलीचा आहे ?
1.अशास्त्रीय प्रश्नावली 2.संरचित प्रश्नावली 3.साधी प्रश्नावली 4.यापैकी नाही
- 15 प्रश्नावलीच्या रचनेमध्ये खालीलपैकी काय समाविष्ट आहे?
1.प्रश्नावलीचा आकार 2. पूर्वग्रह निर्मिती 3. अस्पष्टता 4.सर्व बरोबर

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सजातीय कार्यसंमिश्रण
- 2 गृहीततत्वाचे स्वरूप
- 3 परीक्षण / पडताळा किंवा सिध्दीवैज्ञानिक संशोधनाची एक अवस्था
- 4 प्रश्नावलीचे फायदे आणि दोष

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 विजातीय कार्य संमिश्रण संकल्पना स्पष्ट करा.
- 2 वैज्ञानिक संशोधनाची एक अवस्था म्हणून स्पष्टीकरण स्पष्ट करा.
- 3 प्रश्नावलीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 4 मुलाखतीचे तोटे किंवा मर्यादा वर्णन करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 निसर्ग नियम बद्धतेचे तत्व स्पष्ट करा.
- 2 सर्वेक्षण पद्धतीची व्याख्या द्या. सर्वेक्षण पद्धती गुण-दोषासह स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

Psychology (Compulsory) Paper-I

SM1: Scientific Method (New Pattern 2022)

Day and Date: Friday, 01/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 असतकारण दोषाचे मुख्य किती प्रकार पडतात?

1.आठ 2.तीन 3. सहा 4.सात

Option 2

2 खालीलपैकी कोणते विज्ञानाचे एक गृहीत तत्व आहे?

1. तर्क 2.अंदाज 3.कारण-कार्य 4. पूर्वग्रह

Option 3

3 खालीलपैकी कोणता प्रकार असतकारण दोषाचा आहे.

1.काकतालीय न्याय 2. अवास्तविक संशोधन 3. पूर्वग्रह 4. कारणांची अनिश्चितता

Option 1

4 पुढीलपैकी कोणती तर्कशास्त्राची शाखा आहे.

1. अभिवृत्ती निर्माती 2. साधनसामग्रीची जमवाजमव 3. निरीक्षण 4. विगमन

Option 4

5 खालीलपैकी कोणता प्रकार कार्यसंमिश्रणाचा आहे?

1. स्पष्टीकरण 2.संख्याशास्त्रीय विश्लेषण 3. सजातीय कार्य संमिश्रण 4. यापैकी नाही

Option 3

6 ----- म्हणजे एकत्रीकरण करणे होय.

1.सहसंबंध 2. सर्वेक्षण 3. संकलन 4. प्रयोग

Option 3

7 घटनेबाबत केलेल्या प्राथमिक अंदाजास-----म्हणतात.

1.सिध्दान्तकल्पना 2. पडताळा 3. सामान्यीकरण 4. स्पष्टीकरण

Option 1

8 शास्त्रीय निरीक्षण ही एक ----- प्रक्रिया आहे.

1.पूर्वग्रह 2.मानसिक 3. अंदाज 4. सर्व बरोबर

Option 2

9 -----म्हणजे अस्तित्वात नसणाऱ्या बाबींचा भास होणे होय.

1.शास्त्रीय पद्धती 2. दुर्निरीक्षण 3. सर्वेक्षण 4. स्पष्टीकरण

Option 2

10 संशोधन करणाऱ्या व्यक्तीस -----असे म्हणतात.

1.प्रयुक्त 2. विश्वसनीयता 3. प्रयोगकर्ता 4. वस्तुनिष्ठता

Option 3

11 खालीलपैकी कोणता प्रकार प्रश्नावलीचा आहे ?

1.अरचित प्रश्नावली 2. पडताळा प्रश्नावली 3. प्रायोगिक प्रश्नावली 4. सर्व बरोबर

Option 1

12 Scientific Social Surveys and Research हा ग्रंथ कोणी लिहिला.

1.वुल्फ 2. पॉलीन यंग 3. मॉरिस कोहन 4. कार्ल पिअरसन

Option 2

13 खालीलपैकी कोणता प्रकार मुलाखातीचा आहे ?

1.निरीक्षण मुलाखत 2. विश्वसनीयता मुलाखत 3. नियंत्रित किंवा संरचित मुलाखत 4.अभिवृत्ती मुलाखत

Option 3

14 खालीलपैकी कोणता प्रकार प्रश्नावलीचा आहे ?

1.अशास्त्रीय प्रश्नावली 2.संरचित प्रश्नावली 3.साधी प्रश्नावली 4.यापैकी नाही

Option 2

- 15 प्रश्नावलीच्या रचनेमध्ये खालीलपैकी काय समाविष्ट आहे?
1. प्रश्नावलीचा आकार 2. पूर्वग्रह निर्मिती 3. अस्पष्टता 4. सर्व बरोबर

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सजातीय कार्यसंमिश्रण

Ans:

- 2 गृहीततत्वाचे स्वरूप

Ans:

- 3 परीक्षण / पडताळा किंवा सिध्दीवैज्ञानिक संशोधनाची एक अवस्था

Ans:

- 4 प्रश्नावलीचे फायदे आणि दोष

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 विजातीय कार्य संमिश्रण संकल्पना स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 वैज्ञानिक संशोधनाची एक अवस्था म्हणून स्पष्टीकरण स्पष्ट करा.

Ans:

- 3 प्रश्नावलीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

- 4 मुलाखतीचे तोटे किंवा मर्यादा वर्णन करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 निसर्ग नियम बद्धतेचे तत्व स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 सर्वेक्षण पद्धतीची व्याख्या द्या. सर्वेक्षण पद्धती गुण-दोषासह स्पष्ट करा.

Ans:
